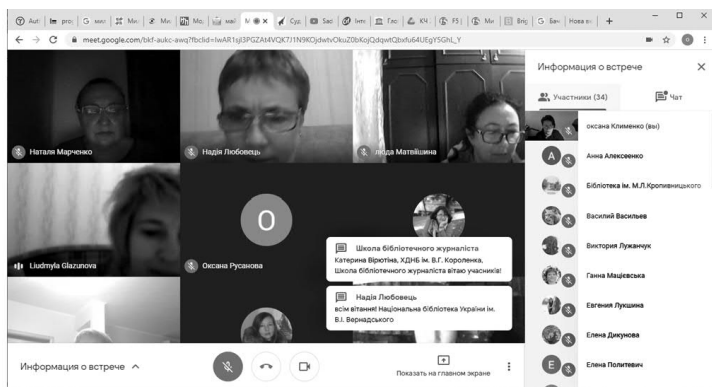
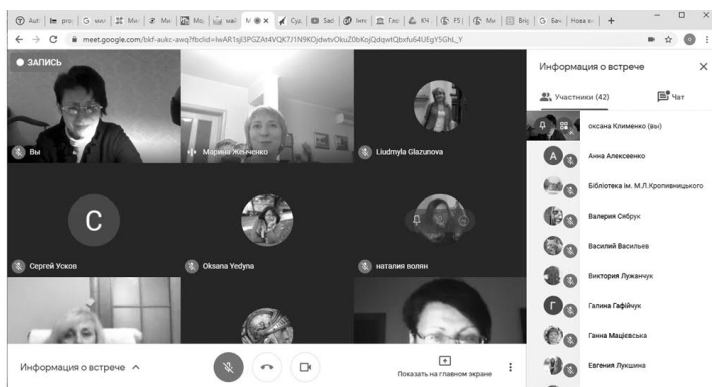

ХРОНІКА НАУКОВИХ ПОДІЙ

Бібліотеки, архіви, музеї: історичний досвід та актуальні тенденції розвитку

22–23 жовтня 2020 р. у рамках традиційних Короленківських читань-2020 відбулася XXIII Всеукраїнська (з міжнародною участю) дистанційна науково-практична конференція «Бібліотеки, архіви, музеї: історичний досвід та актуальні тенденції розвитку», присвячена 190-річчю від часу заснування Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка, яка проходила в онлайн-форматі та постерних сесіях.

Співорганізаторами заходу виступили ХДНБ ім. В. Г. Короленка, Харківська державна академія культури, Харківське обласне відділення (філія) ВГО Українська бібліотечна асоціація, Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства, Спілка архівістів України, Центральний державний електронний архів України, а партнером конференції став журнал «Бібліотечний форум: історія, теорія і практика».

До програми було включено 56 доповідей фахівців бібліотек, музеїв, архівів, викладачів профільних вітчизняних вишів, інших навчальних закладів, зокрема:

Національної бібліотеки Білорусі, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого, Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка, Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки імені І. П. Котляревського, наукової бібліотеки Київського національного університету культури і мистецтв, науково-технічної бібліотеки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, наукової бібліотеки Харківського національного університету радіоелектроніки, Національного музею історії України, Державного природознавчого музею НАН України, Полтавського літературно-меморіального музею В. Г. Короленка, Музею-архіву народної культури Українського Полісся Державного наукового центру захисту культурної спадщини від техногенних катастроф, Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства, Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г. С. Пшеничного, Державного архіву друку Книжкової палати України імені Івана Федорова, Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Української академії друкарства, Харківської державної академії культури та ін.

22 жовтня 2020 р. на платформі Zoom засідання наживо, яке складалося з трьох сесій, провела заступник директора з наукової роботи ХДНБ ім. В. Г. Короленка, голова ХОВ УБА, кандидат наук із соціальних комунікацій **Л. В. Глазунова**.

Відкрила засідання директор ХДНБ ім. В. Г. Короленка, заслужений працівник культури України **В. Д. Ракитянська**, яка, привітавши учасників Короленківських читань-2020, наголосила на необхідності тісної співпраці провідних бібліотек, музеїв, архів країни задля пропаганди набутого історичного досвіду та розкриття актуальних тенденцій розвитку вітчизняної інформаційно-бібліотечної сфери. У своїй доповіді «Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка: від ідеалів Просвітництва до цифрового світу» В. Д. Ракитянська відзначила, що за час свого існування ХДНБ ім. В. Г. Короленка пройшла шлях від громадської бібліотеки Російської імперії до однієї з найвідоміших бібліотек всеукраїнського значення. З перших років свого існування книгозбірня концентрувала свою увагу на просвітництві, розповсюдженні знань, культури серед широких верств населення, а її фонди були орієнтовані на задоволення інтересів громадян незалежно від рівня їхньої освіти. Сьогодні ХДНБ ім. В. Г. Короленка – визнаний у всьому світі потужний науково-освітній центр, який активно впроваджує інноваційні форми і методи роботи, постійно нарощує асортимент сучасних сервісів і послуг на базі широкого застосування інформаційно-комунікаційних технологій, є регіональним центром краєзнавчих досліджень Слобожанщини і України загалом.

У доповіді представників Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського «Бібліотеки, архіви, музеї: історичний досвід та актуальні тенденції розвитку» (**О. З. Клименко**, доцент, старший науковий співробітник НБУВ, кандидат історичних наук і **О. Л. Сокур**, науковий співробітник НБУВ, кандидат наук із соціальних комунікацій) йшлося не лише про бібліотечні проекти як інтегральний елемент системи бібліотечного маркетингу задля забезпечення вільного і необмеженого доступу всіх категорій користувачів до релевантної інформації, а й про успішну реалізацію

проекту «Каталоги бібліотек установ Національної академії наук України», який започаткований у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського.

Другу сесію відкрила старший науковий співробітник відділу технологічного забезпечення архівної справи УНДІАСД, кандидат історичних наук **О. Г. Гула** доповіддю «Дистанційна комунікація: досвід архівів Республіки Хорватія у розширенні доступу до архівних документів». З підвищеним інтересом учасники зібрання заслухали виступ провідного наукового співробітника сектору публікації документів Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г. С. Пшеничного **Л. Г. Касян** «Кінодокументи як носії-репрезентанти культурної пам'яті (на прикладі кіноколекції ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного)». Із доповідей на третій сесії варто виокремити матеріал завідувачки відділу науково-технічної бібліотеки НТУ України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» **М. О. Мірошниченко** на тему «Науково-технічні видавництва Франції початку XIX ст. (на матеріалах фонду РЦД НТБ КПІ ім. Ігоря Сікорського)».

Усі виступи супроводжувалися презентаціями (https://drive.google.com/.../1gc90qxBNYNmwSgcE04CQL9s_i-), що онаочнювало напрацювання фахівців і сприяло повнішому розкриттю заявлених тем. Засідання відбувалося в атмосфері підвищеного інтересу до виголошених на високому професійному рівні доповідей.

Підбиваючи підсумки засідання, модератор заходу **Л. В. Глазунова** наголосила: тематика поданих доповідей свідчить про перманентну актуальність історичного досвіду та сучасних тенденцій розвитку бібліотек, архівів, музеїв у цифрову епоху. Вона подякувала всім, хто зголосився взяти участь у XXIII Всеукраїнській дистанційній науково-практичній конференції, присвяченій 190-річчю від часу заснування ХДНБ ім. В. Г. Короленка, і висловила надію, що Короленківські читання-2021 відбудуться офлайн.

У рамках заходу відбулася презентація доробку Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка а саме видань: Ковальчук Г. Д. «Методична діяльність публічних бібліотек України: історичний огляд» (Харків, 2020) та дайджесту бібліотечних інновацій «БібліоSpace» (вип. 6). У праці Г. Д. Ковальчук (<https://bit.ly/3kk980i>) детально проаналізовані процеси формування методичної діяльності книгозбірень кінця XIX ст. і до сьогодні, чітко визначені передумови її зародження та етапи становлення. Авторка не лише ґрунтовно простежила трансформацію методичних функцій на різних історичних етапах, а й окреслила її сучасні тенденції та нові завдання. У дайджесті «Бібліосpace» (<https://www.slideshare.net/lib-journalist/space-6/libjournalist/space-6>), підготовленому співробітниками відділу науково-методичної роботи ХДНБ ім. В. Г. Короленка, простежено, яким чином під час кризи, спричиненої пандемією, бібліотеки всього світу продовжують упроваджувати інновації у свою діяльність, гуртують навколо себе читачів, у який спосіб перебудовуються традиційні послуги та сервіси.

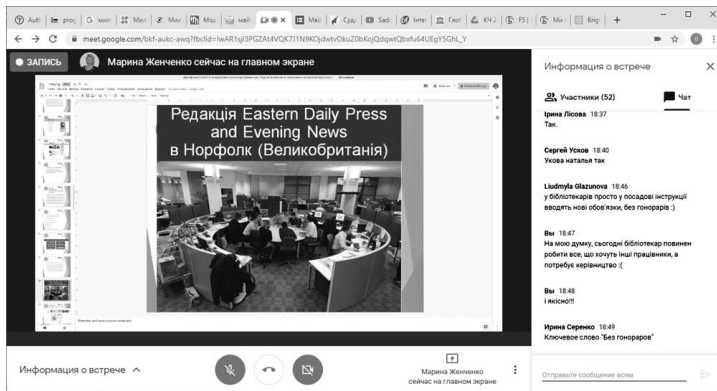
Постерна сесія проходила 22–30 жовтня 2020 р. на платформі Padlet (<https://drive.google.com/drive/folders/1nr6kbd5UOCRAbiXHH8eceMfokKV7ibfZ>) за двома напрямками, присвяченими цифровізації бібліотечної, інформаційної, музейної, архівної справи в Україні; промоції читання; створенню та реалізації корпоративних бібліотечних та міжгалузевих проєктів тощо.

Проблеми першого, «Бібліотеки, архіви, музеї: культурно-ціннісні орієнтири су-

часного світу», висвітлювалися у доповідях фахівців Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: «Еволюція соціально-комунікаційної функції бібліотеки» (зав. відділу НБУВ, доцент, доктор політичних наук **М. Б. Закіров**); «Освітні компетенції Президентських бібліотек США» (зав. відділу НБУВ, кандидат наук із соціальних комунікацій **С. М. Польовик**); «Місце сучасної бібліотеки у соціально-правовій комунікації» (доцент, старший науковий співробітник НБУВ, кандидат історичних наук **С. Г. Закірова**); «Мемуари в епоху цифрової гуманітаристики: досвід та виклики» (зав. відділу Інституту біографічних досліджень НБУВ кандидат історичних наук **Н. І. Любовець**).

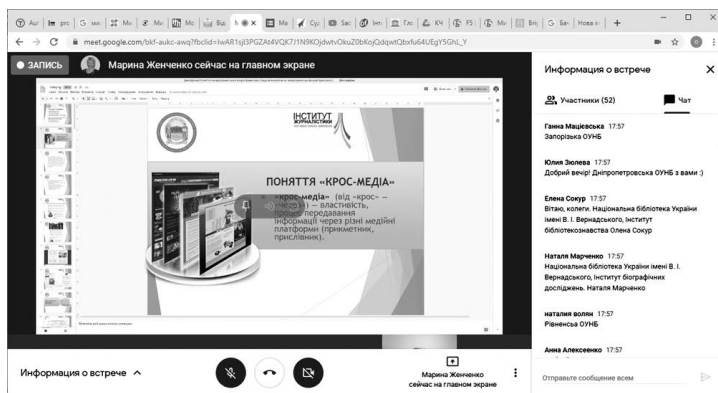
Тематиці другого, «Роль документних пам'яток в історії формування та діяльності українських бібліотек, архівів та музеїв», були присвячені доповіді «Документальна спадщина інституту президентства в Україні» (старший науковий співробітник НБУВ, кандидат історичних наук **В. М. Удовик**); «Професор Віленського університету Єнджей Снядецький та його книги: матеріали стосовно атрибутів книжкових знаків (за матеріалами відділу бібліотечних зібрань та історичних колекцій Інституту книгознавства НБУВ)» (**Т. А. Якубова**). Учасники мали можливість читати, коментувати, ставити запитання авторам.

Загалом в онлайн-засіданні взяло участь понад 100 науковців і практиків бібліотечно-інформаційної сфери з Республіки Білорусь і України. Учасники мали змогу обговорювати доповіді онлайн, задавати питання в чаті та на створеній у Viber та соціальній мережі Facebook сторінці Короленківських читань-2020 (<https://www.facebook.com/173011756079093/posts/3527474917299410/>), що сприяло конструктивному обміну досвідом. Усім зареєстрованим учасникам надіслано Сертифікат учасника конференції.

У рамках Короленківських читань-2020 видавець, доцент кафедри видавничої справи та редагування Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор наук із соціальних комунікацій **М. І. Женченко** 23 жовтня 2020 р. на платформі Google Meet провела онлайн майстер-клас «Організація і просування крос-медійних проєктів», у якому взяло участь 52 фахівці, спеціалісти інформаційно-бібліотечної сфери Республіки Білорусь і України. Під час засідання, яке тривало майже три години, спікер детально розкрила три групи питань: поняття «кросмедіа», моделі організацій кросмедійного виробництва (специфіка управління

кросмедійною і конвергентною редакціями); цифрові платформи для управління колаборативним робочим процесом (характеристика, переваги та недоліки платформ для проектного менеджменту: Microsoft Project, Basecamp, Todoist, Wunderslist, Trello, Worksection); цифрові інструменти популяризації проєктів та інструменти для створення розсилок е-поштою (Sendpulse VS Mailchimp).

Після практикуму зі створення розсилки у Sendpulse усім учасникам було надіслано Сертифікат учасника майстер-класу.

Варто наголосити, що Короленківські читання-2020 охопили як важливі теоретико-методологічні, так і нагальні практичні питання формування, описування та розкриття колекцій, зібрань документних пам'яток роботи у бібліотеках, архівах і музеях. Загалом усі заходи були організовані й проведені на високому науковому та методичному рівні з максимальним застосуванням можливостей залучених програм крос-менеджменту.

Оксана Клименко,
старший науковий співробітник НБУВ,
кандидат історичних наук, доцент